

zahajovací koncert sezóny

Fabiola Kim - housle
21. září 2017, 19 hodin
Dům kultury města Ostravy

janáčkova
filharmonie
ostrava

program:

Josef Suk

Praga, symfonická báseň, op. 26

24´

Max Bruch

Koncert pro housle a orchestr č. 1 g moll op. 26

25´

Prelude: Allegro moderato

Adagio

Finale: Allegro energico

přestávka

Antonín Dvořák

Symfonie č. 2 B dur op. 26

53´

Allegro con moto

Poco adagio

Scherzo: Allegro con brio

Finale: Allegro con fuoco

účinkují:

Fabiola Kim – housle

Janáčková filharmonie Ostrava

Heiko Mathias Förster – šéfdirigent JFO

V tvůrčím i osobním životě modernisty **Josefa Suka** (1874–1935) sehrál nezastupitelnou roli velikán české hudby Antonín Dvořák. Suk nastoupil roku 1891 do Dvořákovy nově ustanovené mistrovské třídy na pražské konzervatoři a záhy se stal mimořádně oblíbeným žákem svého pedagoga. Mezi oběma umělci postupně vzniklo těsnější pouto, které rozhodně překračovalo hranice běžného vztahu učitel-žák. Suk často navštěvoval Dvořáka i v soukromí, zejména na jeho letním sídle ve Vysoké u Příbrami. Tam se potkával s Dvořákovou dcerou Otilkou, s níž jej její otec už dříve seznámil coby s třináctiletým děvčetem ve foyer Národního divadla. Suk se pak začal Otilce dvořit, v roce 1896 jí věnoval cyklus klavírních skladeb a rok nato vyzpíval svou lásku k ní ve scénické hudbě k Zeyerovu dramatu Radúz a Mahulena, kterou komponoval právě u Dvořáků ve Vysoké. Josef Suk a Otilie Dvořáková se roku 1898 vzali a prožili spolu neobyčejně láskyplný vztah. Dvořákova tvorba měla na jeho studenta značný vliv, Josef Suk však jako mimořádně nadaný skladatel dokázal tyto inspi-

race brzy přetavit do osobitého kompozičního stylu, což se projevilo zejména v jeho nejniternější skladbě Asrael – programní symfonii, jež reagovala na úmrtí Antonína Dvořáka v roce 1904 a milované Otilky, která svého otce následovala o rok později ve věku pouhých osmadvaceti let.

Ještě před Asraelem vytvořil Suk pod bezprostředním dojmem z Dvořákova odchodu symfonickou báseň Praga, jíž jako inspirační podklad slouží výpravná epická báseň Svatopluka Čecha s názvem Žižka. Čechovo dílo popisuje, jak chtěl Jan Žižka zničit Prahu a pomstít se tak jejím obyvatelům za to, že odmítli přijmout husitskou náboženskou doktrínu. Kališnickému teologovi Janu Rokycanovi se však podaří Žižku přesvědčit, aby od svého rozvratného záměru upustil. Báseň obsahuje pasáže, které podmanivým způsobem opěvují jedinečnou krásu pražské středověké architektury, slavnou minulost města a jeho duchovní velikost. Stejně charakteristiky chtěl vyjádřit Josef Suk ve své symfonické básni, tentokrát však prostředky čistě hudebními.

Hned ve vstupním tématu slyšíme názvuky písně Ktož sú boží bojovníci. Tato hudební myšlenka se v dalším průběhu úvodní části skladby prolíná s lyrickým motivem v tečkovaném rytmu. Ve své polovině nabude symfonická báseň dramatického rázu, v němž jakoby mezi sebou zápasily jednotlivé nástrojové skupiny. Následuje další lyrické téma exponované sólovými houslemi. Úvodní myšlenka vycházející z husitského chorálu se opakovaně navrácí a napětí skladby graduje. Po krátkém zklidnění, v němž opět několikrát zaslechneme první z lyrických témat, dílo vrcholí až do monumentálního závěru, který vyjadřuje majestát a věčnou slávu nejdůležitějšího města v historii českých zemí.

Německý skladatel **Max Bruch** (1838–1920) začal skládat už v devíti letech, ve čtrnácti napsal svou první symfonii. Velmi brzy se stal mezinárodně uznávaným umělcem, to však spíše v oblasti dirigování, protože jeho kompozice se u publika i kritiky prosazovaly jen s velkými obtížemi. Je přitom autorem více než 200 opusů včetně tří symfonií, čtyř oper, několika

instrumentálních koncertů a slušné řádky sborových skladeb z oblasti duchovní a světské hudby. Bruch jako skladatel zkrátka zůstal celý život v zajetí konzervativní „školy“ německé hudby a tradičním způsobem psal i ve 20. století, kdy umělecký svět už dávno fascinovaly naprosto odlišné kompoziční postupy.

S podobnými rozpaky je Bruchovo kompoziční dědictví přijímáno i dnes a takřka jediným dílem, které v současnosti žije na koncertních pódii, je první z jeho tří houslových koncertů, jenž naopak v repertoáru koncertantních skladeb zaujímá velmi významné místo a je mezi houslovými virtuosy mimořádně oblíbené. Mach Bruch komponoval svůj Koncert pro housle a orchestr č. 1 g moll op. 26 v roce 1866, kdy působil jako hudební ředitel v porýnském Koblenzi. Původní verze skladby měla premiéru 24. dubna téhož roku s Otto von Königslohem jako sólistou a skladatelem v úloze dirigenta. Poté Bruchovi pomohl koncert zrevivovat světoznámý houslista Joseph Joachim a dal mu tím podobu, v níž je tato kompozice uváděná dodnes. Na první poslech zaujme, že Bruch v této sklad-

bě svěřil sólovému nástroji nepoměrně důležitější roli než orchestru, který má zde spíše doprovodnou úlohu. Koncert začíná zpěvnou kadencí houslí, po níž následuje neméně zpěvný rapsodický průběh v partu sólisty i orchestru. První část ústí attacca do pomalé věty druhé, jež je z celé skladby melodicky nejinventivnější. Rychlejšího tempa se dočkáme až v části třetí, která má hravý charakter energického tance a vede do efektního virtuózního závěru.

Čtyři měsíce poté, co **Antonín Dvořák** (1841–1904) v březnu 1865 dokončil svou symfonickou prvotinu, uváděnou pod názvem Zlonické zvony, započal práci na Symfonii č. 2 B dur op. 4. Skladatel tehdy psal jedno dílo za druhým (mezi první a druhou symfonií stihl ještě zkomponovat cyklus osmnácti erotický laděných písní Cypřiše), málokterá z jeho skladeb však byla tehdy provozována. Sám Dvořák své juvenilní druhé symfonické dílo údajně nepovažoval za zdařilé a s jeho uvedením i vydáním dlouho otálel. Teprve po 22 letech, v roce 1887, učinil v symfonii některé retuše a nabídl ji berlínskému nakladateli Fritz Sim-

rockovi. Na titulní stranu tehdy poznamenal: „Tuto symfonii jsem napsal v roce 1865 na Senovážném náměstí a bydlel jsem tenkrát pohromadě s p. Karlem Čechem (basistou) a kapelníkem Angrem.“ V té době však k vydání nedošlo; symfonie vyšla tiskem až dlouho po Dvořákově smrti, v roce 1959. První provedení skladby se konalo 11. března 1888 v pražském Rudolfinu s orchestrem Národního divadla pod taktovkou Adolfa Čecha.

Symfonii bývá vyčítána mladická nerozvážnost čtyřicetiletého skladatele v podobě přebytku výrazných tematických myšlenek, který je patrný zejména v obou krajních větách, jež jsou psány v sonátové formě. Skladba se tak poněkud vzdaluje od ustáleného způsobu komponování symfonií a směřuje spíše do hájemství symfonické básně nebo rapsodie. Sonátově koncipovaná první věta začíná rozsáhlou introdukcí, z níž posléze vyplyne první téma. V expozici nacházíme celkem tři výrazné hudební myšlenky, s nimiž skladatel dále pracuje, ty jsou však obklopeny stále novými a novými tématy, jež dále rozváděny nejsou.

Po velmi krátkém provedení následuje repríza, v níž celá první část dramaticky vygraduje. Druhá věta je jedinou pomalou částí celé symfonie. Má neklidně lyrický ráz a slyšíme v ní zvukomalebné přírodní efekty. Scherzová třetí věta nás opět navrácí do nálady mladické bezstarostnosti části první. Jak bylo již řečeno, i finální věta symfonie je zkomponovaná v sonátové formě a rovněž oplývá množstvím melodických nápadů (Dvořák zde exponuje řadu výrazných nových témat dokonce i v provedení), celkově však tato část zdařilým způsobem uzavírá celou symfonickou skladbu, z níž dýchá radost mládí, a která napovídá, že její autor má mnoho předpokladů stát se v budoucnu velkým symfonikem. A to se, jak dnes už dobře víme, skutečně stalo.

Petr Ch. Kalina

Fabiola Kim se narodila do hudební rodiny. Její otec je klavírista a dirigent (v 64. sezóně se s Janáčkovou filharmonií představí v obou polohách i on, bude to 1. 3. 2018 na koncertě nazvaném Skladatel klavíris-

tou, klavírista dirigentem). Hudbou byla ovlivněna už v prenatálním věku, protože její matka v době těhotenství pořádala houslové recitály. Když pak sama ve čtyřech letech volila mezi houslemi a klavírem, rozhodla se - po spočítání kláves a strun - pro housle. A své volby podle svých slov nikdy nelitovala. Již za tři roky, tedy v sedmi letech, absolvovala koncertní debut se Soulskou filharmonií.

Díky tomu, že se její rodiče ještě jako studenti poprvé setkali na Juilliard School, má Fabiola k této prestižní instituci osobitou vazbu. Ona sama je úspěšnou absolventkou této školy pod vedením S. Rosenberg a R. Copese. Mezi její bývalé učitele patří také K. Wha Chung, N. Kim a Ch. Chang. Ve studiu nyní ještě pokračuje na Colburn School u R. Lipsetta.

Dětství trávil s rodiči v Soulu, ale rodina se poté opět vrátila do Států. Ve volném čase se Fabiola věnuje např. létání zavěšená v trapézu, jiu-jitsu, potápění, podniká pěší výlety se svým psem Kapitánem nebo se svou mladší sestrou Adelou prozkoumává nejlepší kavárny v New Yorku, kde teď žije.

V New Yorku Times po jednom z jejích koncertů napsali, že je „brilantní sólistka, ... hraje s mimořádnou přesností a jasně“. Je považována za jednoho z nejdynamičtějších hráčů své generace se širokou paletou repertoáru klasické i současné hudby.

Je držitelkou různých ocenění včetně Seoul Philharmonic Orchestra's Concerto Competition, kde zvítězila jako nejmladší soutěžící v celé historii soutěže. Od té doby vyhrála např. Aspen Music Festival Violin Concerto Competition, Livingston Symphony Orchestra Young Artists Concerto Competition, Kumho Prodigy Music Award nebo Irving M. Klein International Competition for Strings.

Spolupracovala s dirigenty, jako jsou A. Gilbert, J. Glover, G. Varga nebo N. McGegan. Vstoupila např. se Soulskou a Suwonskou filharmonií, Juilliard Orchestra, Aspen Philharmonia, Kangnam, Livingston Symphony, Koln Chamber Orchestra, Severočeskou filharmonií, Orquestra Sinfonica OSUANL, Budapest Symphony Orchestra MAV, Westdeutsche Sinfonia, Colburn Orchestra a Hofer Sinfoniker. Sólové recitá-

ly uvedla na Merano Festival nebo Bruckner Festival. Pravidelně působí jako koncertní mistr v Colburn Orchestra, v době studií tuto funkci vykonávala také u Juilliard Orchestra. Spolupracovala s renomovanými hudebníky, jako jsou Cho-Liang Lin, P. Neubauer, F. Helmerson, R. Diaz nebo I. Kavafian. Zúčastnila se také mistrovských kurzů v Londýně a letní akademie Mozarteum pod vedením G. Pauka, Z. Brona a V. Gluzmana.

Koncerty ji zanesly na nejrůznější místa na světě, představila se v celé Severní Americe, Mexiku, Evropě, Japonsku a Jižní Koreji. Účinkovala na známých místech, jako je Carnegie Hall, Avery Fischer a Alice Tully v Lincoln Center, Soul a Kumho Art Center, Kimmel Center, Church of St. Martins in the Fields a Auditorium Conciliazione.

OSTRAVA!!!

Partneři:

Hlavní mediální partner:

Mediální partneři:

srdečně vás zveme
na koncert

4. října 2017, 19 hodin
Multifunkční aula Gong

Alexander Rybak – zpěv, housle

Patricia Janečková – zpěv

Janáčkova filharmonie Ostrava

Heiko Mathias Förster – šéfdirigent JFO

heiko
mathias
förster

21. září 2017, 19 hodin
Dům kultury města Ostravy

